



Konferencja naukowa organizowana przez Ośrodek Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich UW we współpracy z Ośrodkiem Kultury Polskiej Sorbonne Université i Ośrodkiem Badań nad Migracjami UW

## **Diaspora polska we Francji 1918-2018**

### **Stan badań i nowe kierunki**

Konferencja poświęcona pamięci prof. Janine Ponty

27-28 lutego 2018, Warszawa

Wzajemne relacje polsko-francuskie mają głębokie i bardzo pozytywne fundamenty. Pomimo tymczasowych napięć na płaszczyźnie politycznej, oba społeczeństwa pozostają sobie wciąż bliskie. Najlepszym tego przykładem jest liczebność mieszanych polsko-francuskich rodzin, zwłaszcza we Francji.

Podczas planowanej konferencji chcielibyśmy spojrzeć w nowy sposób na długoletnie stosunki między Polską i Francją. Niewątpliwie, bardzo ważną rolę w tych stosunkach odegrała i odgrywa do dzisiaj polska diaspora we Francji. Kolejne fale polskich emigrantów, zarówno politycznych, jak i ekonomicznych były przyjmowane przez społeczeństwo francuskie od dawna, przede wszystkim w XIX i XX wieku. Chcemy skoncentrować się na ostatnich stu latach polskiej diaspory we Francji (m.in. emigracji lat 20tych, emigracji po II wojnie światowej, emigracji po 1968 roku, emigracji stanu wojennego oraz emigracji po roku 1989 i po wejściu Polski do Unii Europejskiej). Nowe spojrzenie na losy polskiej diaspory we Francji i jej znaczenie w relacjach polsko-francuskich jest dzisiaj możliwe dzięki wielu nowym opracowaniom, jakie ukazały się w ostatnich latach w Polsce i we Francji, a także intensywnie rozwijającym się dzisiaj badaniami nad migracjami pozwalającymi na wykorzystywanie coraz to nowszych ujęć i metod w tych badaniach.

Intencją konferencji jest również integracja środowiska naukowego zajmującego się badaniami diaspory polskiej we Francji oraz upamiętnienie wybitnej badaczki tego zagadnienia Janine Ponty, która zmarła 9 lutego 2017 roku. Mamy nadzieję, że owocem konferencji będzie nie tylko ważna publikacja, ale że przyczyni się ona do lepszego rozpoznania tego obszaru badań, co z kolei będzie punktem wyjścia do stworzenia programu badawczego mającego na celu szczegółowe rozpoznanie społecznej i kulturowej historii diaspory polskiej we Francji oraz jej znaczenia dla relacji polsko-francuskich.

**27 lutego 2018**

sala 1.007, ul. Dobra 55

**10.00 – 11.00 Wprowadzenie do zagadnienia**

**Nicolas Maslowski, dyrektor OKFiSF UW**

*Analiza społeczno-polityczna i historyczna diaspory polskiej we Francji: cele, metody, projekty*

**Paweł Rodak, dyrektor OKP Sorbonne Université**

*Diaspora polska we Francji jako przedmiot badań*

**Agnieszka Fihel (OBM, Uniwersytet Paris Nanterre)**

*Najnowsza emigracja z Polski – skala, kierunki i charakterystyki społeczne migrantów*

**11.00 – 11.15 Słowo powitalne ze strony Uniwersytetu Warszawskiego**

**Maciej Duszczyk, Prorektor Uniwersytetu Warszawskiego ds. naukowych**

**11.15 – 11.30 Odczyt poświęcony pamięci prof. Janine Ponty – Maryla Laurent**

**12.00 – 14.00 Panel II Narodowość i obywatelstwo**

Prowadzący: Paweł Rodak

**Maryla Laurent (UFR LLCE Département ERSO Lille III)**

*Zagubienie Polek we francuskiej rzeczywistości*

**Paweł Sękowski (Instytut Historii UJ)**

*Miejsce polskich uchodźców pod opieką International Refugee Organization w polityce migracyjnej Francji w pierwszych latach po drugiej wojnie światowej*

**Laurence Prempain (Uniwersytet Hanken Helsinki)**

*Strategia gender? Przybycie do Francji Polek deportowanych do pracy przymusowej w Niemczech (1944-1945)*

**Florence Vychytil-Baudoux (EHESS Paris, CEFRES Praga)**

*Oswojenie obywatelstwa francuskiego: próba ustalenia nowego pojęcia polskości we Francji w okresie zimnej wojny*

**Jean Laloum (CNRS, Uniwersytet Paris I – Panthéon-Sorbonne)**

*Diaspora polska pochodzenia żydowskiego w Paryżu przez pryzmat rodzinnych zbiorów fotograficznych (1920-1950)*

sala 1.012, ul. Dobra 55

**15.00 – 16.30 Panel III Od jednostki do polityki. Procesy instytucjonalizacji**

Prowadząca: Małgorzata Patok

**Maria Delaperrière** (INALCO Paris)

*Zygmunt Lubicz Zaleski i jego działalność kulturalna we Francji*

**Gabriel Garçon** (Ecole d'ingénieurs des Hautes Etudes Industrielles de Lille)

*Zarys historii Polskiego Zjednoczenia Katolickiego we Francji*

**Anna Ambrochowicz-Gajownik** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie)

*Opieka konsulatu w Marsylii nad Polonią w południowej Francji w latach 1919–1940*

**Marek Kunicki-Goldfiner** (Szkoła dla niewidomych w Laskach)

*Nauka z sumieniem. Polscy naukowcy we Francji wobec „kwestii polskiej”: Piotr Słonimski – wybitny genetyk i prezes Stowarzyszenia „Solidarité France-Pologne”*

**17.00 – 18.30 Panel IV Ślady polskiej obecności**

Prowadzący: Jacek Kubera

**Marcin Frybes** (CADIS-EHESS Paris)

*„Jeniec Polak” – tygodnik w języku polskim wydawany w obozie dla polskich jeńców (w Puy-en-Velay) w czasach Wielkiej Wojny (1917-1919)*

**Monika Siama-Salmon** (CECILLE, Uniwersytet Lille III)

*„Ojczyźnie na chwałę, wychodźstwu na pożytek”. Przyczynek do historii polskich organizacji kobiecych w północnej Francji poprzez historię ich dziedzictwa materialnego*

**Anna Nowakowska-Wierzchoś** (Archiwum Akt Nowych)

*Związek Kobiet Polskich imienia Marii Konopnickiej we Francji (1944-1950): upolitycznione macierzyństwo w służbie nowej Polsce*

**Iwona Hofman** (Wydział Politologii UMCS)

*„Kultura” paryska jako ośrodek myśli politycznej*

## 28 lutego 2018

sala 1.007, ul. Dobra 55

### 9.30 – 11.00 Panel V Od myśli do świata wyobrażeń

Prowadzący: Paweł Sękowski

**Marta Chrzanowska Foltzer** (Université de Provence, Aix-Marseille)

*Droga na południe – polska obecność artystyczna na południu Francji*

**Krystyna Wróblewska-Pawlak** (Instytut Romanistyki UW)

*Strategie adaptacyjne Polaków zamieszkałych we Francji w latach 80. XX wieku*

**Iwona H. Pugacewicz** (Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW)

*Zwierciadło niedoskonałe. O wizerunku polskiej diaspory z Nord-Pas-de-Calais na łamach „Echo de la Polonia” 1998-2018*

**Małgorzata Patok** (PhiléPol, Uniwersytet Sorbonne Paris V)

*Imigrant w zwierciadle społecznym: stereotyp polskiego pracownika we Francji po 2004 roku*

### 11.30 – 13.00 Panel VI Jedność i podziały

Prowadząca: Aneta Krzyworzeka-Jelinowska

**Małgorzata Gmurczyk-Wrońska** (Instytut Historii im. T. Manteuffla, PAN)

*Czy Francja była/jest „otchłanią wszystkiego, co nie francuskie”? – francuska polityka migracyjna a sytuacja polskich emigrantów*

**Magdalena Heruday-Kielczewska** (Instytut Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu)

*Panorama polskiej emigracji we Francji w latach osiemdziesiątych*

**Sławomir Czarlewski** (Konsul generalny w Lyonie 1991-1996 i Ambasador w Belgii 2007-2012)

*Polska emigracja we Francji – mity i rzeczywistość: oczyma „widza i uczestnika”*

**Mirosław Jacek Kucharski** (Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika)

*Tożsamość(-ci) Polonii w północnej Francji a rzeczywistość życia codziennego*

**14.00 – 15.30 Panel VII Współczesne badania nad tożsamością diaspory polskiej we Francji**

Prowadząca: Agnieszka Fihel

**Magdalena Grycan** (Instytut Romanistyki UW)

*Emigracja i diaspora: o tożsamości polskich Żydów emigrujących do Francji w latach 1968-1983*

**Agnieszka Chwieduk** (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

*Diaspora polska we Francji po 1980: co dziś oznacza i komu jest potrzebna? Antropologiczne studium strategii życia codziennego*

**Jacek Kubera** (Instytut Zachodni w Poznaniu)

*Rola współczesnych polskich organizacji imigranckich we Francji*

**Aneta Krzyworzeka-Jelinowska** (OKFiSF UW, Instytut Studiów Społecznych im. prof. R. Zajonca)

*Ostatnia fala migracji polskiej do Francji: dylematy tożsamościowe – wstępne wyniki z badań własnych*

**15.30 – 16.30 Dyskusja i zamknięcie – Nicolas Maslowski**